

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/108/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5115235988
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miroslav Šepták
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5115235988.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miroslava Šeptáka a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a JUDr. Romana Tichého, v spore veci žalobcu: L. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXX/XX, P. - C., právne zastúpeného Mgr. Michalom Zemanom, advokátom, so sídlom N. XX, E., proti žalovanému: Slovenská republika, v zastúpení Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, Námestie slobody č. 6, Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 35.000,- eur s príslušenstvom, o odvolaniach žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 42C/16/2015-490 zo dňa 14.09.2018, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 10.000,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 10.000,- eur od 03.12.2014 do zaplataenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, v časti, v ktorej uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 5.000,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 5.000,- eur od 03.12.2014 do zaplataenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku **p o t v r d z u j e**, vo zvyšnej časti predmetný výrok rozsudku súdu prvej inštancie **m e n í** tak, že žalobu v uvedenej časti **z a m i e t a**.

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým vo zvyšnej časti žalobu zamietol, **p o t v r d z u j e**.

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania **m e n í**, tak, že žalobca **m á** voči žalovanému nárok na plnú náhradu trov (celého) konania, avšak iba z prisúdenej sumy.

o d ō v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 10.000,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 10.000,- eur od 03.12.2014 do zaplataenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.). Vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II.). Žalovanému právo na náhradu trov konania nepriznal (výrok III.). V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobca je od roku 2004 účastníkom stavebného konania správneho orgánu o vydanie povolenia na stavbu: „stavebné úpravy, nadstavba a prístavba domu č. XXX/XX na J. F. v P. - C. na pozemku parc. reg. „C“ č. 476/1,2,3 v katastrálnom území C.“, ktoré k času vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie nebolo skončené, a preto už len z pohľadu celkovej dĺžky tohto konania, s prihliadnutím na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (rozhodnutia ESĽP A. R. spol. s r. o. proti Slovenskej republike z 09.02.2010, SOFTEL, spol. s r. o. proti Slovenskej republike (č. 2) zo 16. decembra 2006, č. 32836/06), Ústavného súdu SR (rozhodnutie IV. ÚS 221/04), ako aj súdov Slovenskej republiky (viď ďalej rozsudok Okresného súdu Michalovce sp. zn. 7C 14/2010), možno konštatovať nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej tiež

len „zák. č. 514/2003 Z. z.“), za ktorý sa považuje aj nevydanie, resp. oneskorené vydanie rozhodnutia. Zároveň súd prvej inštancie uviedol, že nesprávny úradný postup bol neoprávneným zásahom, ktorý bol spôsobilý privodiť ujmu na osobnostných právach fyzickej osoby žalobcu a zasiahol do jeho práva na súkromie. Nemajetková ujma, ktorá sa prejavila u žalobcu, spočívala v pocite neistoty a zhoršení jeho zdravotného stavu, pričom prvoinštančný súd mal z výsledkov vykonaného dokazovania preukázanú aj príčinnú súvislosť medzi neoprávneným zásahom a vznikom ujmy. Za nečinnosť štátnych orgánov, a teda zodpovednosť za zásah do osobnostných práv žalobcu má štát, ktorý je pôvodcom neoprávneného zásahu. Otázka zastúpenia štátu v konaní pred súdom je otázkou odlišnou od pasívnej vecnej legitímácie štátu a zastúpenie štátu (Slovenskej republiky) Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky. V danom prípade bol okresný súd tiež toho názoru, že následky neoprávneného zásahu so zreteľom na dĺžku jeho trvania nie je možné napraviť morálnym zadostučinením a boli splnené podmienky pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pokiaľ ide o jej výšku, žalobca požadoval priznať sumu 35.000,- eur s príslušenstvom, avšak prvoinštančný súd mu priznal len čiastku v sume 10.000,- eur s príslušenstvom (a vo zvyšnej časti žalobu zamietol), a to najmä s poukazom na už právoplatné rozhodnutie v obdobnej veci. V nadväznosti na uvedené poukázal na konanie/rozhodnutie vedené pred Okresným súdom Michalovce vo veci sp. zn. 7C/14/2010, ktoré bolo potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/81/2014 zo dňa 21. októbra 2014 a ktorým bola každému zo žalobcov priznaná suma vo výške 5.000,- eur ako náhrada nemajetkovej ujmy spôsobená prietahmi v konaní za obdobie rokov 2005 - 2012, t. j. za obdobie 7 rokov. Priznaná nemajetková ujma v uvedenej výške zohľadňuje podľa okresného súdu neistotu žalobcu, ktorá trvá od začatia stavebného konania v roku 2004 do vydania rozhodnutia, t. j. 14 rokov. Súčasne s priznaním istiny okresný súd priznal žalobcovi aj úroky z omeškania podľa § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., majúc za to, že v danom prípade omeškanie žalovaného nastalo dňa 03.12.2014, t. j. dňa, kedy žalovaný oznámil (viď č. I. 134) žalobcovi, že jeho nárok neuspokojí. Vzhľadom na túto skutočnosť má preto žalobca nárok aj na úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne z priznanej sumy od uvedeného dňa. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 a nasl. zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), konštatujúc, že podľa výsledku konania bol úspešnejšou stranou v spore žalovaný, ktorý má preto právo na pomernú náhradu trov konania voči žalobcovi. Keďže si však ale žalovaný počas konania trovy neuplatnil, súd prvej inštancie mu ich náhradu ani nepriznal.

2. Proti uvedenému rozsudku podali odvolanie tak žalobca, ako aj žalovaný.

3. Žalobca súdu prvej inštancie vytýkal nesprávne rozhodnutie tak, čo do výšky priznanej nemajetkovej ujmy, ako aj čo do trov konania. Odvolací súd žiadal, aby rozsudok okresného súdu v napadnutej časti zmenil tak, že mu prizná sumu vo výške 25.000,- eur s príslušenstvom, ako aj trovy konania. V bližších podrobnostiach uviedol, že nesprávny úradný postup v danom spore opakovane vymedzil svojimi podaniami, pričom zopakoval, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy spočíva v porušení jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v stavebnom konaní o vydaní stavebného povolenia, ktoré trvá od roku 2004, pričom k porušeniu tohto práva došlo tým, že v primeranej lehote nedošlo k vydaniu právoplatného rozhodnutia, ktoré netrpí žiadnymi vadami, pre ktoré by mohlo byť zrušené v rámci správneho súdnictva; ako v zjavnom preferovaní záujmov stavebníka a nerešpektovaní zásady rovnosti účastníkov konania v neprospech žalobcu. Dôvodnosť náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ku ktorej dospel aj okresný súd, je daná už len samotnými prietahmi a zjavným zneužitím práva bez ďalšieho, čo odôvodňuje náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch o to viac, že správne orgány si v podstate robia, čo chcú, konajú svojvoľne a uprednostňujú záujmy stavebníka. O uvedenom svedčia rozsudky Krajského súdu v Žiline zo dňa 09.09.2005, sp. zn. 10S/5/05 a zo dňa 09.10.2010, sp. zn. 20S/9/2009. Taktiež samotný postoj správnych orgánov, ktoré umožnili stavebníkovi postaviť stavbu napriek tomu, že správny súd odložil vykonateľnosť rozhodnutia stavebného povolenia, pričom neuskutočnil nič pre to, aby stavebníkovi zabránil pokračovať v stavbe bez vykonateľného stavebného povolenia poukazuje na flagrantný prístup správnych orgánov, ktorý sám osebe odôvodňuje náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. V tejto súvislosti žalobca poukázal na to, že § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z. z. len demonštratívny spôsobom uvádza, aké skutočnosti sa zohľadňujú pri určení výšky nemajetkovej ujmy. Preto aj samotný postoj žalovaného, resp. Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky k okolnostiam týkajúcich sa nesprávneho úradného postupu je potrebné zohľadniť v neprospech žalovaného. Ak žalovaný poukazuje na to, že žalobca zavinil vzniknuté prietahy v stavebnom konaní tým, že uplatňoval všetky zákonné prostriedky ochrany svojich práv, tak odmieta uznať svoju zodpovednosť za jednoznačné prietahy, pričom už len z takéhoto postoja je zrejmé, že

samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením. V súvislosti s postojom ministerstva zastupujúceho žalovaného žalobca poukázal aj na jeho odmietnutie zaoberať sa žalobcom zaslaným predbežným prerokovaním nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, z ktorého vyplýva, že nárok z dôvodu prieťahov a nečinnosti nemohol byť priebežne prerokovaný, keďže správne konanie stále prebieha, resp. že podriadený správny orgán mu nepredložil spisový materiál. Aj tieto skutočnosti v postoji žalovaného odôvodňujú náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. K výške nemajetkovej ujmy žalobca uviedol, že pokiaľ konajúci súd vychádzal zo záverov konania vedeného na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 7C/14/2010, mal žalobcovi priznať nárok vo väčšom rozsahu, pretože v predmetnom konaní bola každému žalobcovi priznaná nemajetková ujma v celkovej výške 9.000,- eur a nie vo výške 5.000,- eur, ako to nesprávne konštatuje prvoinštančný súd. Ak tento pri určení výšky nemajetkovej ujmy vychádzal zo zásad vyvedených z horeuvedeného konania, v ktorom za 7-ročné prieťahy bola priznaná nemajetková ujma vo výške 2 x 9.000,- eur, mala byť žalobcovi priznaná vyššia suma. V tomto smere poukázal aj na nálezy Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 56/2012 zo dňa 25.04.2012 a IV. ÚS 603/2012 zo dňa 28.02.2013. Z druhého citovaného nálezov vyplýva, že ak došlo k opakovaným prieťahom a podriadený orgán nerešpektoval nadriadený orgán, je potrebné túto skutočnosť zohľadniť pri výške nemajetkovej ujmy. Práve k uvedenému v prejednávanej spore došlo, keďže Krajský súd v Žiline prvým rozsudkom správneho súdu zrušil rozhodnutie stavebného úradu (a odvolacieho orgánu), pričom prikázal stavebnému úradu, aby dal vypracovať znalecký posudok na posúdenie technických otázok týkajúcich sa zatienenia. Stavebný úrad tento príkaz úplne odignoroval a opäť rozhodol v neprospech žalobcu. Odvolací orgán síce následne dal vypracovať znalecký posudok, ktorý však svedčil v prospech tvrdení žalobcu, pričom odvolací orgán svojvoľne odignoroval závery tohto znaleckého posudku a pri rozhodnutí vychádzal zo svojho posúdenia v úplnom rozpore so závermi znaleckého dokazovania - v podstate tiež odignoroval príkaz správneho súdu. Krajský súd v Žiline svojím druhým rozsudkom správneho súdu opätovne zrušil rozhodnutie odvolacieho orgánu (Krajského stavebného úradu v Žiline), pričom najmä vytkol, že Krajský stavebný úrad v Žiline si nesmie vytvoriť opačný záver, ako majú znalci. Už len týmto konaním správne orgány spôsobili ďalšie nadmerné a zbytočné prieťahy. Následne si odvolací orgán dal vypracovať kontrolný znalecký posudok, ktorý bol opäť v prospech tvrdení žalobcu, v dôsledku čoho mal odvolací orgán vyhovieť žalobcovi, a teda mal zamietnuť návrh stavebníka na vydanie stavebného povolenia. Odvolací orgán namiesto toho konanie prerušil. Už len nerešpektovanie rozhodnutí správneho súdu predstavuje „hrubé nerešpektovanie“, ktoré vyvoláva „pocit krivdy a straty viery vo fungovanie systému“, na ktoré poukázal Ústavný súd Slovenskej republiky v druhom, vyššie citovanom náleze. Toto kritérium (ktoré sa nenachádzalo v konaní pred Okresným súdom Michalovce) opäť odôvodňuje navýšenie nemajetkovej ujmy minimálne o 30 %, čím sa nárok žalobcu posúva v rozpätí cca od 18.850,- eur do 23.400,- eur. Pokiaľ ide o poznanie dĺžky prieťahov, je potrebné zdôrazniť, že nie je správny postup, ak súd nemajetkovú ujmu navyšuje priamo úmerne k dĺžke prieťahov. Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch závisí od dĺžky a intenzity nesprávneho úradného postupu. Z tohto prístupu vychádza judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, v zmysle ktorej prostriedok nápravy podľa čl. 35 Dohovoru umožňuje poskytnúť primeranú a dostatočnú nápravu iba v tom prípade, keď umožňuje preskúmanie konania v jeho celku (viď rozhodnutie Softel, spol. s r. o. proti Slovenskej republike zo dňa 16. decembra 2006, č. 32836/06). V ďalšej časti podaného odvolania žalobca uviedol, že v danom prípade nesprávny úradný postup nastal pred 01.01.2013, a preto nie je možné na spor aplikovať obmedzenie maximálnej výšky náhrady podľa právnych predpisov účinných od 01.01.2013 v zmysle § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z. z. Opačný prístup by popieral nielen princíp úplného odškodnenia, ale spôsoboval by aj neprípustné odňatie už existujúceho práva, zásah do legitímnej nádeje poškodeného na satisfakciu a bol by aj porušením zákazu retroaktivity. V rámci niektorých ďalších kritérií odôvodňujúcich žalobcom požadovanú výšku nemajetkovej ujmy v peniazoch, odvolateľ poukázal na svoju neistotu, ktorá v čase podania žaloby trvala už viac ako 11 rokov, pokiaľ ide o výsledok stavebného konania, ktorá je poznačená prieťahmi, berúc do úvahy i hodnotu nehnuteľností žalobcu, ktoré sú v stavebnom konaní povoľované stavbou dotknuté. Vo vzťahu k výsledku stavebného konania a tvrdenej neistote žalobca poukázal aj na vyhotovené znalecké posudky, ktoré mu dávajú za pravdu a taktiež aj správne súdy opakovane rozhodli v jeho prospech, a preto je nevyhnutné, aby náhrada nemajetkovej ujmy mala i odstraňujúci účinok, aby zabránila ďalšiemu neoprávnenému konaniu zvyhodňujúcemu iného účastníka konania. Neistota žalobcu sa prejavuje aj v nepohode bývania. Prebiehajúce stavebné konanie ovplyvňuje rodinný život žalobcu, pričom žalobca musí venovať svoj čas, teraz už viac ako 14 rokov, neprimerane dlhému stavebnému konaniu. Celkový postup správnych orgánov má pre život žalobcu fatálne, až zdrvivé účinky, čo sa týka jeho osobného života v celom spektre - zdravotnom, spoločenskom, rodinnom, intímnom, citovom, ako aj v profesionálnej oblasti a podnikaní. Žalobca dlhodobo trpí chorobnými stavmi

úzkosti a depresiami, pričom jeho zdravotný stav sa zhoršuje. V dôsledku uvedených konaní správnych orgánov musel žalobca vynaložiť veľké úsilie na ochranu svojich záujmov a v dôsledku toho konania a tlaku ním vyvolaného sa nedokázal sústrediť na podnikanie a výkon práce. Predmetné stavebné konanie narúša i jeho rodinný a spoločenský život, čo sa prejavilo i vo vzťahu k manželke a deťom, ako aj vo vzťahu k priateľom. Vplyv stavebného konania na život žalobcu vyplynul aj z výsluchu svedkov, a to manželky žalobcu, jeho dcéry, syna, ako aj priateľov Jozefa I. a I. Z.. Žalobca v podstate v dôsledku stavebného konania týmto stavebným konaním „žil“ a nedalo sa s ním o ničom inom rozprávať; žalobca sa vždy snažil presunúť rozhovor na dané stavebné konanie, čo malo za následok zhoršenie jeho priateľských a rodinných vzťahov. Ak stavebné konanie trvá tak dlho, ako v danej veci, Slovenská republika zodpovedá žalobcovi aj za psychickú ujmu, ktorú utrpel a je povinná túto nemajetkovú ujmu nahradiť v peňažnej protihodnote. Jej výšku považuje žalobca za primeranú vzhľadom na závažnosť a dlhodobosť zásahu do jeho práv. V neposlednom rade je žalobca v pokročilom veku a obáva sa, že sa právoplatného rozhodnutia v stavebnom konaní, ktoré nebude postihnuté vadami, pre ktoré by ho súdy mohli zrušiť, ani nedožije. S poukazom na horeuvádzané skutočnosti, výška priznaného zadosťučinenia musí byť vyššia aj preto, aby motivovala žalovaného konať a zabrániť prietahom v budúcnosti a urobiť „poriadky“ so svojimi podriadenými orgánmi. V úplnom závere svojho podania odvolateľ poukázal aj na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 439/2011, v zmysle ktorého analogicky pri určení nemajetkovej ujmy je potrebné zohľadniť aj skutočnosť, že správne orgány odignorovali príkaz správneho súdu v jeho prvom rozsudku. Obdobne treba zohľadniť aj nález Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 603/2012, v zmysle ktorého nerešpektovanie prvého a druhého rozsudku správneho súdu doviedlo sťažovateľa k zúfalstvu a k strate dôvery v spravodlivé konanie. Ďalší výrok, ktorý žalobca napadol v rozsudku okresného súdu, je výrok o trovách konania, ktorý taktiež označil ako nesprávny, pretože súd prvej inštancie pri jeho formulovaní vychádzal z pomeru úspechu a neúspechu tej-ktorej strany v spore, pritom žalobca sa domáhal náhrady nemajetkovej ujmy, ktorej výška v zásade závisí od úvahy súdu. Preto ak súd rozhodne, že žalobca má právo na náhradu nemajetkovej ujmy, má v konaní úspech v rozsahu 100 %, pričom pri zohľadňovaní úspechu a neúspechu sa nezohľadňuje tá časť žalovanej nemajetkovej ujmy, ktorá prevyšuje sumu určenú podľa úvahy súdu. Na podporu správnosti svojej argumentácie poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 02.03.2011, sp. zn. 30Cdo 5210/2009, tiež obdobne rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 23.02.2011, sp. zn. 5MCdo 7/2010. V konečnom dôsledku aj dôvodová správa k CSP uvádza, že súd môže priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak prizná nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu. Z uvedeného je zrejmé, že aj vzhľadom na judikatúru súdov úmyslom zákonodarcu pri „neprenesení“ ust. § 142 ods. 3 OSP nebolo odchyliť sa od princípu, ktorý doposiaľ platil. Naopak, zákonodarca považoval toto pôvodné ustanovenie za nadbytočné, nakoľko prípady spadajúce pod toto ustanovenie sa považujú za plný úspech, ktorý bol riešený už v § 142 ods. 1 OSP a ktorý je teraz upravený v § 155 ods. 1 CSP. S poukazom na uvedené žalobca žiadal priznať proti žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 % a v tomto smere aj rozhodnutie súdu prvej inštancie zmeniť.

4. Žalovaný v podanom odvolaní nesúhlasil s rozhodnutím súdu prvej inštancie v časti, v ktorej mu uložil zaplatiť žalobcovi sumu 10.000,- eur spolu s príslušenstvom. Okresnému súdu vytýkal nesprávne skutkové a právne závery (odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP). V bližších podrobnostiach uviedol, že súd prvej inštancie nedostatočne zistil existenciu nesprávneho úradného postupu, nesprávne právne posúdil podmienky náhrady škody podľa § 5, § 6 a § 9 zákona č. 514/2003 Z. z. a napokon nedostatočne zistil príčinnú súvislosť medzi celkovou dobou konania a vznikom nemajetkovej ujmy. Z uvedeného vyplýva, že namietal nesprávne posúdenie predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu okresným súdom. V ďalšej časti podaného odvolania uviedol, že pri uplatnení si nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je nutné rozlíšiť, či škoda bola spôsobená nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Ak bola škoda spôsobená nezákonným rozhodnutím, je takéto rozhodnutie zrušené príslušným orgánom, ktorý konštatoval nezákonnosť a súd v civilnom sporovom konaní už zisťuje iba výšku škody a príčinnú súvislosť. Ak bola škoda spôsobená nesprávnym úradným postupom, musí byť v civilnom sporovom konaní preukázaná existencia nesprávneho úradného postupu, teda či a kedy nastali neprimerané prietahy v konaní, ktorý úkon mal správny orgán urobiť a neurobil alebo urobil nad rámec svojich oprávnení a pod. Zároveň sa súd musí vysporiadať s otázkou prevenčnej povinnosti poškodeného (§ 417 Občianskeho zákonníka), ktorá je pri škode spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom (§ 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.) a nesprávnym úradným postupom policajného zboru (§ 9 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z.) upravená ako povinnosť poškodeného domáhať sa odstránenia nečinnosti alebo iného nezákonného stavu zákonným spôsobom

(napr. podať sťažnosť). Pre škodu, ktorá bola spôsobená v správnom konaní, zákon č. 514/2003 Z. z. neupravuje povinnosť domáhať sa nápravy ešte pred podaním žaloby na náhradu škody. Na druhej strane, ak účastník správneho konania má vedomosť o neprimeraných prieťahoch v konaní, má možnosť podať žalobu proti nečinnosti alebo podnet na vydanie protestu prokurátora. Ak má účastník konania podozrenie, že zamestnanci správneho orgánu, ktorí rozhodujú vo veci neprimerane, nadfŕzajú niektorej zo strán, má vzniesť námietku predpojatosti. V danom prípade súd prvej inštancie v rozsudku iba konštatoval, že nesprávny úradný postup spočíval v celkovej dobe trvania stavebného konania. V súdnom konaní však nebolo preukázané opomenutie správneho orgánu urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote a nečinnosť. Súd prvej inštancie nešpecifikoval, v akom konaní alebo nekonaní spočíva pochybenie správneho orgánu. Celková dĺžka stavebného konania je spôsobená zaobstarávaním podkladov a využívaním opravných prostriedkov účastníkmi konania. Názor prezentovaný okresným súdom, že „právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v správnom konaní začína byť porušené momentom, odkedy uplynie primeraná lehota na rozhodnutie a od tohto momentu trvá až do právoplatnosti rozhodnutia, ktoré netrpí žiadnymi vadami, pre ktoré by mohlo byť zrušené v rámci správneho súdnictva (resp. do právoplatnosti rozhodnutia, ak správna žaloba nebola podaná alebo nebola podaná včas)“, je v rozpore s § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., podľa ktorého „za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote“. Teda podľa citovaného zákona je právo dodržané, ak v zákonnej lehote bolo vydané rozhodnutie, príp. aby bol vykonaný úkon. Nie je nutné, aby rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť. V odvolacom konaní plynú nové lehoty na podanie odvolania, postúpenie odvolania príslušnému orgánu a vydanie rozhodnutia o odvolaní. Odvolateľ vyslovil tiež názor, že škoda spôsobená vydaním nezákonného rozhodnutia a nutným predĺžením správneho konania o dobu potrebnú pre priebeh konania o mimoriadnom opravnom prostriedku alebo správneho súdneho konania nie je považovaná za škodu spôsobenú „nesprávnym úradným postupom“, ale „nezákonným rozhodnutím“. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 250/2010 zo dňa 3. októbra 2011 „Pokiaľ ale orgán štátu zisťuje podmienky a predpoklady pre vydanie rozhodnutia, za tým účelom zhromažďuje podklady (dôkazy), hodnotí zistené skutočnosti, tieto právne posudzuje a podobne, ide o činnosť priamo smerujúcu k vydaniu rozhodnutia; prípadné nesprávnosti či vady pri zisťovaní pokladov a pri ich posudzovaní sa potom prejaví práve v obsahu rozhodnutia a z hľadiska zodpovednosti štátu môžu byť hodnotené len podľa § 1 - 17 zákona č. 58/69 Zb. Za nesprávny úradný postup v zmysle § 18 uvedeného zákona teda nie je možné považovať pochybenia a nedostatky spočívajúce v tom, že štátny orgán pred svojím rozhodnutím nesprávne vyhodnotil podmienky jeho vydania a že v dôsledku toho je ním vydané rozhodnutie nesprávne a nemalo byť vydané, prípadne, že malo byť vydané v inej podobe či za iných okolností.“ Vychádzajúc z uvedeného, podľa názoru žalovaného okresný súd nesprávne právne posúdil rozdiel medzi nesprávnym úradným postupom a nezákonným rozhodnutím. Aby žalobcovi mohla vzniknúť škoda spôsobená nesprávnym úradným postupom, musí byť preukázané, že správny úrad postupoval v rozpore so zákonom a tento nesprávny úradný postup nebol priamo zahrnutý a posudzovaný ako neoddeliteľná súčasť niektorého rozhodnutia zrušeného pre nezákonnosť. V danom prípade žalobca nepreukázal, v akom pochybení, úkone alebo opomenutí správnych orgánov spočíval nesprávny úradný postup. Je možné, že mu vznikla škoda spôsobená vydaním nezákonného rozhodnutia, ale predmetom súdneho konania bola škoda spôsobená nesprávnym úradným postupom, konkrétne celkovou dĺžkou konania. Vo vzťahu k druhému predpokladu pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom žalovaný poukázal na skutočnosť, že súd prvej inštancie sa v rozsudku nevyjadril k príčinnej súvislosti medzi pochybením správnych orgánov a vznikom nemajetkovej ujmy žalobcu, ktorý tvrdí, že utrpel nemajetkovú ujmu následkom dlhotrvajúceho správneho konania. Konkrétne trpí depresiami a stavmi úzkostí. Z výpovedí svedkov na pojednávaniach vyplýva, že žalobca približne v dobe začatia stavebného konania musel zo zdravotných dôvodov ukončiť podnikateľskú činnosť a vzdať sa svojich koníčkov. Jeho zdravotné problémy sa týkajú pohybového aparátu. Podľa výpovede svedkyne má problémy s kolenom a mal rád fyzickú aktivitu a rôzne športy. Je možné, že žalobca trpí depresiami a úzkosťami z dôvodu zhoršenia zdravotného stavu a následnej zmeny životného štýlu a nie následkom stavebného konania. Žalobcovi konkrétne vadia činnosti, ktoré vykonáva druhý účastník stavebného konania a stavebník na svojom pozemku. Vadia mu osoby, ktoré sa zdržujú na susednom pozemku a dopravný ruch okolo susedného pozemku. Podľa tvrdenia žalobcu, stavebník vykonal na svojom pozemku podnikateľskú činnosť. Tieto zásahy do práv žalobcu sa netýkajú stavebného konania. Každý majiteľ nehnuteľnosti má právo dovoliť osobám podľa vlastného výberu, aby sa zdržovali na jeho pozemkoch. Na rozdiel od konaní pred Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý ukladá štátu povinnosť uhradiť poškodenému satisfakciu za porušenie práva, na základe žaloby podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Slovenská republika hradí vzniknutú škodu a ušlý zisk. V

prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak (§ 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.). Vychádzajúc z uvedeného, citovaný zákon v prvom rade zabezpečuje náhradu skutočne vzniknutej škody. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch je iba substitučný prostriedok, vzniknutá ujma je výnimočnej intenzity. V právnej praxi sa hradí najmä nemajetková ujma spôsobená rozhodnutím o treste, ochrannom opatrení alebo o rozhodnutí o väzbe. Pobyť v zariadení pre výkon trestu spôsobuje nepochybne nemajetkovú ujmu vyššej intenzity ako dlhotrvajúce stavebné konanie. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy sa prihliada najmä na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, závažnosť vzniknutej ujmy, závažnosť následkov, ktoré poškodenému vznikli v súkromnom živote a v spoločenskom uplatnení. Život poškodeného sa v danom prípade následkom dlhotrvajúceho stavebného konania nezmenil. Prostredie, v ktorom žije, sa zmenilo, čiastočne aj stavbou, ktorá bola realizovaná na základe stavebného povolenia, ktoré bolo zrušené. Ak sa stavebné konanie skončí, stavba bude povolená, zmeny v prostredí, v ktorom žalobca žil, ostanú. Zmeny, ktoré žalobcovi vznikli v súkromnom živote a spoločenskom uplatnení, možno skôr pripísať zhoršenému zdravotnému stavu než stavebnému konaniu. Neobvyklé dlhé správne konanie neznamená automaticky vznik nemajetkovej ujmy a neopravňuje účastníka konania na jej náhradu v peniazoch. Na základe uvedených skutočností žalovaný odvolací súd žiadal, aby rozsudok okresného súdu v napadnutej časti zrušil, alternatívne ho zmenil a žalobu zamietol v celom rozsahu.

5. Žalovaný v podanom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že namietané rozhodnutie o trovách konania je správne s ohľadom na predmet a povahu sporu. Žalobca v žalobe vyčíslil a neodôvodnil výšku nemajetkovej ujmy na 30.000,- eur, nebola mu preto priznaná celá požadovaná suma. Z hľadiska výsledku sporu správne rozhodol okresný súd aj o trovách konania podľa § 255 CSP. Pokiaľ ide o predpoklady zodpovednosti za škodu, žalovaný zotrval na svojich predložených tvrdeniach, majúc za to, že žalobca nepreukázal nesprávny úradný postup. Aj napriek tomu, že konanie ako celok trvá dlhšie časové obdobie, žalobca nepreukázal neprimerané prietahy v konaní. Pokiaľ ide o výšku náhrady za nemajetkovú ujmu, aj v tomto smere žalovaný zotrval na svojich tvrdeniach, keď zdôraznil, že náhrada nemajetkovej ujmy musí byť primeraná aj nielen s ohľadom na náhradu, ktorá sa obvykle priznáva v podobných prípadoch, ale aj vzhľadom na výšku nemajetkovej ujmy, ktorá sa obvykle priznáva osobám, ktoré boli neoprávnene obvinené z trestnej činnosti a zadržané vo väzbe. Neoprávnene obvinené a zadržované osoby utrpeli neodškriepiteľne väčšiu ujmu na dobrej povesti a väzba mala rozhodne negatívnejší vplyv na súkromný život, než mohol utpieť žalobca v stavebnom konaní. V nadväznosti na uvedené žalovaný poukázal aj na výpovede svedkov o zmenách životného štýlu žalobcu, z ktorých vyplýva, že v dobe začatia stavebného konania sa zhoršil jeho zdravotný stav takým spôsobom, že sa musel vzdať svojej práce a svojich koníčkov. Udialo sa tak v dôsledku choroby pohybového aparátu. Je preto otáznave, či negatívny vplyv na život a sociálne vzťahy žalobcu malo stavebné konanie alebo jeho zdravotný stav. Súd prvej inštancie neskúmal mieru stresu, ktorá mohla byť spôsobená podávaním námietok v stavebnom konaní a mieru stresu, ktorá mohla byť spôsobená inými okolnosťami. Predmetom stavebného konania je stavebné povolenie pre prístavbu na dome, ktorý susedí s domom žalobcu. Podľa výpovede svedkov na ústnom pojednávaní žalobcovi vadí najmä to, že stavebník (sused žalobcu) využíva svoju nehnuteľnosť napríklad aj tým spôsobom, že na pozemku stavebníka sa zdržujú rôzne osoby, ktoré vidia na dom žalobcu a tým narúšajú jeho súkromie alebo stavebník na svojom pozemku vykonáva činnosti, ktorých výsledkom je smrad a hluk. Príklady stresujúcich situácií, ktoré odzneli na ústnych pojednaniach, sa netýkajú stavebného konania.

6. Žalobca v podanom vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že jeho polemika o tom, či škoda mala vzniknúť z nezákonného rozhodnutia alebo z dôvodu nesprávneho úradného postupu, je nezrozumiteľná a zmätočná. V danom prípade si žalobca uplatňuje náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, vymedzujúc pritom právne skutočnosti, na základe ktorých si náhradu uplatňuje a sú nimi nesprávny úradný postup. Bližšie ho žalobca označil ako nečinnosť orgánu verejnej moci, resp. zbytočné prietahy v konaní, pritom dĺžka prietahov sa v zásade nedokazuje, nakoľko tá vyplýva z priebehu konania, v ktorom mali nastať. Aj v zmysle judikatúry ústavného súdu vyplýva, že prietahy sa zisťujú najmä porovnaním obdobných konaní. Súd zohľadňuje zložitost' veci, či dotknutý účastník prispel k prietahom, prípadne postup orgánu verejnej moci a následne zisťuje, či tieto skutočnosti odôvodňujú dĺžku konania. Skutočnosť, či správny orgán vydal rozhodnutie, hoci aj v zákonnej lehote, je nepodstatná, nakoľko účelom práva na konanie bez prietahov je nastolenie právnej istoty. Žalobca vyslovil presvedčenie, že postačí, ak označí dobu, počas ktorej malo dôjsť k prejednaniu veci v primeranej lehote, pričom je na žalovanom, aby preukázal, prečo

k prejednaniu veci nemohlo v tejto lehote dôjsť. Žalobca aj na pojednávaní dňa 11.09.2017 poukázal na to, že v predmetnom správnom konaní mohla byť vec právoplatne skončená v priebehu jedného roka tak, aby právoplatné rozhodnutie nemohlo byť zrušené v správnom súdnictve pre nezákonnosť. Žalovaný sa k tomuto tvrdeniu vôbec nevyjadril. Poukazujúc na konkrétne okolnosti danej veci, sa malo stavebné konanie od jeho začatia do prvého právoplatného rozhodnutia skončiť za necelé 4 mesiace, pričom ak by správne orgány riadne ustanovili znalca hneď, konanie by skončilo maximálne o rok neskôr. Stavebné konanie mohlo skončiť vydaním bezvadného rozhodnutia maximálne do 16 mesiacov. Ak v tejto lehote nedošlo k vydaniu bezvadného rozhodnutia, najneskôr od uplynutia tejto lehoty dochádza k porušeniu práva žalobcu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Dôvodnosť náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobca podrobne odôvodnil v článku III. svojho odvolania. Uviedol, že je nesprávny záver žalovaného o tom, že musí dokázať príčinnú súvislosť nemajetkovej ujmy s nesprávnym úradným postupom. Výška nemajetkovej ujmy sa určí na základe voľnej úvahy súdu, vychádzajúc z kritérií, ktorými ich žalobca odôvodňuje. Žalobca má potom dôkazné bremeno niektorých skutočností, ktoré môžu mať vplyv na výšku nemajetkovej ujmy. Tvrdenie žalovaného o prevenčnej povinnosti žalobcu zabrániť nesprávnemu úradnému postupu je absurdné. V prvom rade každý účastník má právo na dobrú verejnú správu, ktorá vyjadruje právo súkromnej osoby, aby mu štát garantoval, že verejná správa bude fungovať na princípoch verejnej správy. Navyše požiadavka akéhokoľvek úkonu žalobcu na zabránenie prieťahov narušuje jeden zo základných princípov vyjadrených v § 3 ods. 2 zákona. V prípade správneho úradného postupu zodpovedá štát bez ďalšieho, pričom tejto zodpovednosti sa štát nemôže zbaviť. Samotné správanie žalobcu je možné vo vzťahu k prieťahom zohľadniť výlučne vtedy, ak sám prispel svojím konaním k prieťahom. Žalobca rozhodovanie v danej veci opakovane urgoval a vzniesol námietku zaujatosti. Napokon argumentácia prevenčnou povinnosťou je novým prostriedkom procesnej obrany žalovaného, ktorý nepoužil v prvoinštančnom konaní, a preto nie je možné sa ním zaoberať ani v odvolacom konaní vzhľadom na zákonnú koncentráciu. S poukazom na uvedené skutočnosti žalobca vyslovil názor opačný ako žalovaný, že neobvykle dlhé správne konanie automaticky znamená vznik nemajetkovej ujmy a oprávňuje účastníkov konania na jej úhradu v peniazoch. Neobvykle dlhé správne konanie bezprostredne vplyva na účastníkov konania a jednoznačne im spôsobuje pocit krivdy a straty viery vo fungovanie systému.

7. Žalobca vo svojej odvolacej replike poukázal na svoje predošlé tvrdenia. Zdôraznil, že ak sa v správnom konaní vyskytnú prieťahy, tento nesprávny úradný postup skončí až v momente, kedy je vydané rozhodnutie v poslednom stupni správneho konania, ktoré nadobudne právoplatnosť a pri ktorom už neexistujú dôvody na jeho zrušenie v správnom súdnictve. Preto pre účely posudzovania prieťahov na rozhodnutie správnych orgánov, ktoré boli pre nezákonnosť zrušené, treba prihliadať na neefektívnu činnosť správnych orgánov, ktorá nesmerovala k odstráneniu stavu právnej neistoty.

8. Žalovaný vo svojej odvolacej replike taktiež poukázal na svoje predošlé vyjadrenia. Mal za to, že pokiaľ žalobca namietal hlavne dĺžku konania spôsobenú prieťahmi v konaní a dĺžku konania spôsobenú vydaním nezákonných rozhodnutí, mal právo (analyzujúc spisový materiál) sa domáhať nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. trikrát, avšak všetky tieto nároky sú už premlčané. Prvýkrát pred rokom 2010 došlo k neprímeraným prieťahom v konaní spôsobených nečinnosťou správneho orgánu, žalobca si úspešne obhájil svoje práva a správne konanie pokračovalo. Žalobca však vtedy nepodal žalobu na náhradu škody alebo nemajetkovej ujmy. Za druhé v správnom konaní boli vydané 2 rozhodnutia, ktorých nezákonnosť bola konštatovaná príslušným súdom. Pri aplikácii ust. § 19 ods. 1 a 3 citovaného zákona, vychádzajúc z toho, že žalobca podal žalobu na súd dňa 29.12.2015, pričom predbežné prerokovanie, počas ktorého premlčacie lehoty neplynú, prebiehalo v období od 24.06.2014 do 28.11.2014, možno označiť za premlčané právo na náhradu škody, ktoré vzniklo pred dátumom 24.07.2012. Žalobca sa teda nemôže domáhať ani náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom pred rokom 2010, ani náhrady škody spôsobenej vydaním nezákonných rozhodnutí. Za príčinu škody nemožno považovať ani „celkovú dobu stavebného konania“. Toto konanie od jeho začatia až po právoplatnosť konečného rozhodnutia môže byť ovplyvnené využitím riadnych aj mimoriadnych opravných prostriedkov, čo je bezpochyby zákonné právo účastníkov konania a tiež aj inštitútom prerušenia konania. Ďalším častým odôvodneným prieťahom v konaní je dôkladné zistenie skutočného stavu veci, napr. aj tým, že správny orgán zabezpečí vypracovanie znaleckého posudku. Nesprávnym úradným postupom nemôže byť preto také konanie správneho orgánu, ktoré umožňuje zákon.

9. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok na základe odvolania žalobcu a žalovaného v rozsahu a z dôvodov daných ust. § 379, § 380 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) postupom v zmysle ustanovenia § 219 ods. 3 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v časti napadnutého výroku (ktorý znel celkovo o uloženie povinnosti na zaplatenie sumy 10.000,- eur spolu s príslušenstvom) a v súvisiacom výroku o trovách konania (výrok III.) v zmysle ustanovenia § 388 CSP zmenil a v časti výroku I. a výroku II., ktorým zvyšnej časti okresný súd žalobu zamietol, ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

10. V preskúmvanej veci sa žalobca sa podanou žalobou domáha voči žalovanej náhrady nemajetkovej ujmy v sume 35.000,- eur s príslušenstvom, tvrdiac, že mu bola spôsobená škoda nesprávnym úradným postupom orgánov štátnej správy spočívajúcom v dlhotrvajúcich prieťahoch v stavebnom konaní, ktorého je účastníkom a v zjavnom preferovaní záujmov stavebníka a nerešpektovaní zásady rovnosti účastníkov konania v neprospech žalobcu. Svoj nárok si uplatnil podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. Vzhľadom k tomu, že predmetný zákon nadobudol účinnosť dňom 1. júla 2004, pričom žalobca si uplatňuje svoj nárok na náhradu škody za obdobie po nadobudnutí jeho účinnosti, bolo potrebné posúdiť dôvodnosť uplatneného nároku podľa ustanovení tohto zákona. Súd prvej inštancie preto správne aplikoval na daný prípad zákon č. 514/2003 Z. z. a posudzoval zodpovednosť štátu ako zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom a postupoval správne, keď v konaní zameral svoje dokazovanie na zisťovanie zákonných predpokladov (bližšie viď bod 15. tohto rozhodnutia) vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci podľa citovaného zákona.

11. Z ustanovenia § 1 písm. a) citovaného zákona vyplýva, že tento zákon upravuje okrem iných aj zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci. Z ustanovenia § 3 ods. 1 písm. b) zákona vyplýva, že štát zodpovedá za podmienok ustanovených citovaným zákonom okrem iného aj za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci spôsobenej pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom. Podľa § 9 ods. 1 zákona, za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Zodpovednosť za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je objektívna a nemožno sa jej zbaviť (§ 3 ods. 2 cit. zákona). Zmyslom a účelom uvedeného zákona je podľa nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 18.01.2012, sp. zn. I. ÚS 430/2011 stanoviť v súlade s čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, a to spôsobom, ktorý umožňuje odškodniť všetky prípady, v ktorých bola poškodenému spôsobená škoda takým rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktoré sa neskôr ukázalo ako nezákonné.

12. Zákon o zodpovednosti za škodu bližšie nedefinuje nesprávny úradný postup. Výstižná definícia nesprávneho úradného postupu sa pre jeho mnohotvárnosť nedá podať. V zásade ide o tie prípady vzniku škôd, ktoré boli vyvolané inou činnosťou štátnych orgánov ako rozhodovacou. Môže ísť o akúkoľvek činnosť spojenú s výkonom právomoci určitého štátneho orgánu, ak pri tomto výkone alebo v súvislosti s ním dôjde k porušeniu pravidiel stanovených právnymi predpismi pre konanie štátneho orgánu alebo k porušeniu poriadku, ktorý vyplýva z povahy, funkcie alebo cieľov tejto činnosti. Úradný postup je potrebné posudzovať z hľadiska účelu, k dosiahnutiu ktorého postup štátneho orgánu smeruje. Správny úradný postup, pokiaľ ide o rýchlosť správneho konania, upravujú predpisy správneho práva (najmä Správy poriadok, Katastrálny zákon a pod.). Správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné svedomite a zodpovedne sa zaoberať každou vecou, ktorá je predmetom konania, vybaviť ju včas a bez zbytočných prieťahov. Z citovaného zákonného ustanovenia (§ 3 ods. 1 písm. b/ zák. č. 514/2003 Z. z. - viď bod 11.) vyplýva aj to, že vydanie správneho rozhodnutia po uplynutí lehôt uvedených v zákonoch je nesprávnym úradným postupom.

13. Podľa § 17 ods. 1 cit. zákona uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

14. Podľa § 17 ods. 2 cit. zákona v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo

nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

15. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom pri výkone verejnej moci za podmienok stanovených zákonom bolo zavedené zákonom č. 514/2003 Z. z. Pre vznik práva na náhradu nemajetkovej ujmy, obdobne ako pre vznik práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánov verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, je nevyhnutné, aby boli súčasne naplnené tri základné predpoklady, ktorými sú: 1. nezákonné rozhodnutie orgánov verejnej moci alebo jeho nesprávny úradný postup, 2. existencia nemajetkovej ujmy, 3. kvalifikovaná príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom a vznikom nemajetkovej ujmy; v prípade nemajetkovej ujmy musí byť navyše zrejmé, že samotné konštatovanie porušenia práva je nedostatočné. Právo domáhať sa náhrady škody sa musí priznať každému, komu škoda alebo ujma vznikla ako dôsledok nesprávneho úradného postupu orgánu štátu a náhrada škody by mala predstavovať „spravodlivé zadosťučinenie“ a zahŕňať i peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy (morálnu ujmu).

16. Z dôvodovej správy k zákonu č. 514/2003 Z. z. vyplýva, že nutnosť zaviesť právo aj na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom pri výkone verejnej moci bolo zavedené z dôvodu potreby rozšíriť súčasné chápanie práva na náhradu škody ako práva na náhradu skutočnej majetkovej škody aj na chápanie náhrady škody ako „spravodlivého zadosťučinenia“. Tým sa rozšírili možnosti uplatnenia nároku na náhrady škody nielen na náhradu skutočnej majetkovej škody, ale aj na náhradu nemajetkovej ujmy. Náhrada škody by mala predstavovať „spravodlivé zadosťučinenie“ a zahŕňa napríklad peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy (morálnu ujmu), ako aj iné formy zadosťučinenia (napríklad verejné ospravedlnenie, uverejnenie zrušujúceho rozsudku a stručného odôvodnenia a podobne). Tá by mala zahŕňať ujmu spôsobenú poškodením občianskej cti, dobrej povesti, v dôsledku morálneho utrpenia v prípade zadržania, väzby, výkonu trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia, v dôsledku sťaženia spoločenského uplatnenia a inú preukázateľnú a tiež preukázanú nemajetkovú ujmu. Z uvedeného vyplýva, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy možno priznať len v súvislosti s nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, ale len vtedy, ak nemajetková ujma vznikla v príčinnej súvislosti s týmto nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, pričom nestačí len tvrdenie, že nemajetková ujma vznikla; nemajetková ujma a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom musia byť aj preukázané. Aj v zmysle rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30.07.2008, sp. zn. 5Cdo/219/2007 musí v súvislosti s náhradou škody spôsobenej orgánmi verejnej moci spôsobenej nesprávnym úradným postupom existovať tzv. kauzálny nexus - príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a škodou, teda vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Nárok má ten, komu bola škoda takýmto postupom spôsobená.

17. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 24/2012 zo dňa 19. marca 2012 občianske súdne konanie, v ktorom poškodený uplatňuje nárok na náhradu ujmy spôsobenej orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci a v súvislosti s tvrdením, že mu vznikol nárok na náhradu majetkovej ujmy (škody), sa domáha aj náhrady nemajetkovej ujmy, lebo zastáva názor, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením, je konaním v zmysle § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. tak v časti, ktorou sa účastník domáha náhrady majetkovej ujmy, ako aj v časti, ktorou žiada uspokojiť nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Podstata tohto konania je nemenná bez ohľadu na to, čoho konkrétne sa v ňom účastník domáha.

18. Jednou z procesných podmienok konania o náhrade škody spôsobenej pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom je to, aby pred začatím súdneho konania došlo zo strany poškodeného k uplatneniu nároku, a to postupom podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. Ak by príslušný orgán neposkytol dostatočnú satisfakciu v rámci predbežného prerokovania nároku v zákonom stanovenej lehote, žalobcovi by vznikol nárok domáhať sa majetkovej ujmy v súdnom konaní (§ 16 ods. 4 citovaného zákona) a podmienkou začatia súdneho konania je teda predchádzajúce neúspešné prerokovanie nároku na náhradu škody.

19. V preskúmvanej veci bolo preukázané, že žalobca žiadosťou zo dňa 23.06.2014, doručenej žalovanému dňa 24.06.2014, požiadal o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona a v predmetnom súdnom konaní sa domáha toho istého nároku a z toho istého titulu. Nebolo preukázané, že by táto žiadosť nemala náležitosť podľa § 16 ods. 1 citovaného zákona a že by žalobca na základe výzvy tieto nedostatky neodstránil a z tohto dôvodu by správny orgán na podanú žiadosť neprihliadol. Preto príslušný orgán bol povinný predmetnú žiadosť prerokovať alebo uspokojiť nárok žalobcu v plnom rozsahu alebo v časti do 6 mesiacov odo dňa prijatia žiadosti. Z dôvodovej správy k zákonu č. 412/2012, ktorým bol novelizovaný zákon č. 514/2003 Z. z., vyplýva, že príslušný orgán je limitovaný časovou lehotou a v prípade, že v tejto lehote neprerokuje predbežne uvedenú žiadosť, poškodený má možnosť domáhať sa uspokojenia nároku alebo jeho časti na súde. V tomto postupe poškodeného nemôže obmedzovať ani skutočnosť, že príslušný orgán na predbežné prerokovanie žiadosti si v 6-mesačnej lehote nezabezpečil spisový materiál od orgánu, pred ktorým je namietaný nesprávny úradný postup, k čomu v danom spore došlo. To, že žalobca preukázal splnenie podmienky - podania riadnej žiadosti na predbežné prerokovanie nároku na príslušnom orgáne, konštatoval krajský súd už v uznesení sp. zn. 7Co 314/2016 zo dňa 27. októbra 2016, ktorým zrušil zastavujúce uznesenie Okresného súdu Žilina zo dňa 30. júna 2016, č. k. 42C 16/2015-200, konštatujúc, že súd prvej inštancie svojím nesprávnym procesným postupom, keď zastavil konanie, znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

20. V rámci postupu, ktorým sa poškodený domáha zodpovednosti orgánov verejnej moci za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z. z., je povinný tiež preukázať (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29.10.2015, sp. zn. 7Sžnč/3/2014), že využil všetky prostriedky, ktoré mu dávajú osobitné predpisy na to, aby sa domáhal odstránenia namietanej nečinnosti príslušného orgánu (napr. zákon č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach). Správanie štátneho orgánu, ktoré zapríčiňuje zbytočný prieťah, sa obvykle prejavuje nečinnosťou orgánu s právomocou konať o veci (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 21.04.1999, č. II. ÚS 33/99). Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28.07.2010, sp. zn. 1Cdo/107/2009 účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, avšak samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni, pretože právna istota sa vytvára až právoplatným rozhodnutím. V danom prípade obsah spisu svedčí o tom, že žalobca stavebné konanie, v ktorom je účastníkom, „urgoval“ svojimi podaniami adresovanými či už Mestu Žilina ako správne orgánu na úseku stavebného poriadku (napr. list „Sťažnosť na nezákonnosť rozhodnutia Mesta Žilina č. C-3174/2009-KŽ zo dňa 02.03.2009“ zo dňa 01.07.2009, tiež zo dňa 23.02.2009), resp. Okresnej prokuratúry Žilina, avšak bezúspešne. ESLP vo svojej judikatúre (viď rozsudky z 31.08.2018 v prípadoch Balogh a ďalší proti Slovenskej republike a Engelhardt proti Slovenskej republike) už uviedol, že „...prostriedok nápravy voči neprimeranej dĺžke konania musí byť účinný, čo znamená, že musí umožniť urýchliť konanie alebo získať primerané odškodnenie za prieťahy, ktoré už nastali. Zároveň musí umožniť príslušnému orgánu posúdiť celkovú dĺžku napadnutého konania...taká kumulácia prostriedkov nápravy, ktorá znásobuje počet súdnych konaní, vyvoláva pochybnosti o jej celkovej účinnosti. Tieto pochybnosti znásobuje aj fakt, že oddeľovanie administratívnej a súdnej fázy konania nie je v súlade s prístupom ESLP, ktorý konania na účely hodnotenia ich dĺžky posudzuje ako celok... napriek tomu, že prostriedky nápravy podľa § 250t OSP t. j. žalobu pre nečinnosť orgánu verejnej správy a zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci sú už dlhší čas súčasťou slovenského právneho poriadku, zdá sa, že sa v praxi málo využívajú, čo sťažuje preukázanie ich skutočnej účinnosti a v niektorých existujúcich prípadoch sa ich využitie javilo ako neúčinné...“

21. Zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie vyplýva, že dňa 17.06.2004 začalo na stavebnom úrade Mesta Žilina stavebné konanie o vydanie povolenia na stavbu: „stavebné úpravy, nadstavba a prístavba domu č. XXX/XX na J. F. v P. - C. na pozemku parcele KNC č. 476/1, 2, 3 v k. ú. C.“. Dňa 30.08.2004 Mesto Žilina ako prvostupňový stavebný úrad vydalo stavebné povolenie č. C-9670-2004-Db, ktorým povolilo stavbu (č. I. 21). Proti uvedenému rozhodnutiu podal žalobca odvolanie. Krajský stavebný úrad v Žiline rozhodnutím č. 2004/01560/Kod zo dňa 05.10.2004 odvolaniu žalobcu nevyhovel; zmenil napadnuté rozhodnutie Mesta Žilina v časti „Poučenie“ o možnosti preskúmania súdom (č. I. 27). Žalobca podal žalobu o preskúmanie zákonnosti uvedených rozhodnutí Krajského stavebného úradu a Mesta Žilina. Krajský súd v Žiline rozsudkom zo dňa 09.09.2005, sp. zn. 10S 5/05 rozhodol o zrušení stavebného povolenia č. C-9670-2004-Db zo dňa 30.08.2004 a rozhodnutia Krajského stavebného úradu v Žiline č. 2004/01560/Kod zo dňa 05.11.2004 a vec vrátil

žalovanému správne orgánu na ďalšie konanie (č. I. 33 spisu). Proti tomuto rozsudku Krajského súdu v Žiline podal Krajský stavebný úrad v Žiline odvolanie, ktoré bolo Najvyšším súdom SR odmietnuté uznesením sp. zn. 2SŽ-oKS 157/2005 zo dňa 21.02.2007. Následne Mesto Žilina po vrátení veci vydalo dňa 23.03.2007 nové stavebné povolenie č. C-3382/2006-Db (č. I. 44 spisu), ktorým opätovne vyššie uvedenú stavbu povolilo, námietky žalobcu zamietlo. Žalobca podal proti novému stavebnému povoleniu odvolanie. Krajský stavebný úrad v Žiline v odvolacom konaní potvrdil stavebné povolenie, a to rozhodnutím č. 2009/00004/Kod zo dňa 12.01.2009 (č. I. 52). Medzitým stavebník stavbu dostaval a získal kolaudačné rozhodnutie. Žalobca podal žalobu o preskúmanie vyššie uvedeného rozhodnutia Krajského stavebného úradu v Žiline. Krajský súd v Žiline rozsudkom zo dňa 09.10.2010, sp. zn. 20S/9/2009 (č. I. 78) zrušil rozhodnutie Krajského stavebného úradu v Žiline č. 2009/00004/Kod zo dňa 12.01.2009 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Najvyšší súd SR rozsudkom zo dňa 28.03.2012, sp. zn. 6Sžp 6/2011 (č. I. 102) potvrdil rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 20S/9/2009 zo dňa 09.10.2010. V dôsledku dlhotrvajúceho konania štátnych orgánov na úseku stavebného konania okresný súd po vykonanom dokazovaní (výsluchom žalobcu, svedkov H. R., L. R., K. I. a I. Z.) konštatoval zhoršenie zdravotného stavu žalobcu a vznik pocitu neistoty a nepohody bývania, keďže od začatia stavebného konania v roku 2004 ubehlo v čase vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie 14 rokov.

22. Okresný súd založil svoje rozhodnutie na tom, že v dôsledku dlhotrvajúceho konania, ktoré doposiaľ nie je skončené, došlo na strane žalobcu k porušeniu práva na rozhodnutie v primeranej lehote, a preto už len s ohľadom na samotnú celkovú dĺžku konania nie je možné následky neoprávneného zásahu napraviť len morálnym zadosťučinením, a preto boli splnené podmienky pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy či už podľa ust. § 17 ods. 1, 2 zák. č. 514/2003 Z. z. (ktoré v dôvodoch svojho rozhodnutia cituje súd prvej inštancie), ako aj podľa § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka. Vo vzťahu k žalovaným vznesenej námietke premlčania okresný súd uviedol, že predmetom konania bol nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy z dôvodu nesprávneho úradného postupu, ktorý trvá, a preto z hľadiska posúdenia celkovej dĺžky správneho konania a v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva nemožno posúdenie začatia trvania premlčacej lehoty posúdiť vo vzťahu k jednotlivým časovým intervalom, ale je potrebné vziať v úvahu práve celkovú dĺžku konania. K stavu právnej istoty dochádza až zásadne právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, a preto v prípade tvrdeného nesprávneho úradného postupu možno začatie plynutia premlčacej lehoty určiť len vo vzťahu k celému konaniu, a to až po jeho skončení, teda po odstránení protiprávneho stavu. Taktiež podľa § 25 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. právne vzťahy podľa tohto zákona sa spravujú ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Na základe analógie podľa § 653 ods. 1 Občianskeho zákonníka možno dospieť k takému istému záveru, a síce, že kým nesprávny úradný postup spočívajúci v prieťahoch trvá, nemôže ani začať plynúť premlčacia doba, keď navyše výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch závisí od dĺžky a intenzity nesprávneho úradného postupu. Vychádzajúc z uvedeného a z toho, že zo zisteného skutkového stavu vyplynulo, že doposiaľ stavebné konanie nie je skončené, nemôže byť dôvodná ani námietka premlčania vznesená žalovaným.

23. Odvolací súd je viazaný odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP). Odvolací súd teda preskúmava napadnuté rozhodnutie len z dôvodov, ktoré odvolateľ uvádza vo svojom odvolaní.

24. Tak žalobca, ako aj žalovaný ako odvolacie dôvody uviedli nesprávne skutkové a právne závery okresného súdu.

25. Uplatnený odvolací dôvod v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie, je nesprávne, t. j. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, prípadne zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti.

26. Ďalší odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP vychádza z toho, že rozhodnutie súdu prvej inštancie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

27.1. Po preskúmaní obsahu spisu odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým záverom, keď konštatoval, že postupom správneho orgánu v posudzovanom stavebnom konaní došlo k dlhotrvajúcim prieťahom, ktoré konanie možno v celku označiť ako nesprávny úradný postup, v príčinnej súvislosti s čím došlo na strane žalobcu k zhoršeniu zdravotného stavu, k jeho nepohode bývania, ako aj vzniku pocitu neistoty. Tieto skutkové zistenia považuje odvolací súd za správne, zodpovedajúce výsledkom vykonaného dokazovania. Z uvedeného dôvodu preto, lebo sa odvolací súd stotožnil so skutkovými závermi súdu prvej inštancie, nemal dôvod dokazovanie zopakovať (§ 384 ods. 1 CSP). Existenciu podmienok na doplnenie dokazovania odvolací súd nezistil (§ 384 ods. 2 a 3 CSP). V konečnom dôsledku obe strany sporu vo svojich odvolacích námietkach neúplnosť dokazovania, resp. nevykonanie niektorého z dôkazov ani nenamietali. Odvolací súd sa stotožnil aj so záverom súdu prvej inštancie, že žalobcom uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu nesprávneho úradného postupu nie je premlčaný, pretože v prípade nesprávneho úradného postupu, ku ktorému v preskúmvanej veci nepochybne došlo, nemožno začatie trvania premlčacej lehoty (subjektívnej) posúdiť vo vzťahu k jednotlivým časovým úsekmi, toho času stále neskončeného, stavebného konania. Práve s ohľadom na túto skutočnosť je potrebné vziať z hľadiska plynutia premlčacích lehôt v úvahu celkovú jeho dĺžku, ktorá v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie predstavovala dobu 14 rokov. Odvolaciemu súdu je pritom známe, že podľa doterajšej judikatúry sa právo na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu nesprávneho úradného postupu premlčuje v subjektívnej 3-ročnej premlčacej lehote, pri plynutí ktorej je rozhodujúci okamih, kedy sa poškodený dozvedel o škode (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5MCdo 3/2010 z 20. marca 2012, obdobne rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo 754/2003 z 22. apríla 2004, resp. sp. zn. 25Cdo 1793/2004 z 30. augusta 2006 a sp. zn. 28Cdo 479/2009 zo dňa 5. apríla 2011). Poškodený sa dozvie o škode vtedy, ak sú mu známe skutkové okolnosti, z ktorých možno zistiť vznik škody (v predpokladanej výške) zakladajúcej jej uplatnenie, preto nie je určujúce, či napr. nesprávnosť úradného postupu bola v konaní zisťovaná, prípadne vzniknuté následky by mohli byť v takom konaní reparačné a či výsledky takéhoto konania (jeho právneho závery) boli poškodenému známe; v uvedenom okamihu teda nemusí byť daná (napr. z rozhodnutia súdu vyplývajúca) nespochybniteľná istota poškodeného o zodpovednosti povinného subjektu. V danom prípade s poukazom práve na celkovú dĺžku správneho konania, z hľadiska chronológie vydávania jednotlivých správnych rozhodnutí a vezmúc v úvahu aj konanie správnych súdov, je len veľmi ťažké nájsť deň, kedy sa poškodený podľa doterajšej súdnej praxe dozvedel o vzniku škody, ktorý je dôležitý z hľadiska plynutia subjektívnej, ako aj objektívnej premlčacej lehoty, ktorá je 10-ročná (viď rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo 4705/2007 zo dňa 28. januára 2010, tiež uznesenie Ústavného súdu SR I. ÚS 430/2011 zo dňa 18. januára 2012). Z uvedených dôvodov a tiež preto, lebo v právnej úprave zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom zákonodarca nezaviedol osobitnú úpravu premlčania v týchto prípadoch (nesprávneho úradného postupu), odvolací súd považoval posúdenie plynutia premlčacej lehoty v preskúmvanom prípade prezentované súdom prvej inštancie za správne a námietku žalovaného za nedôvodnú. Na podporu správnosti svojej argumentácie odvolací súd poukazuje za neschválenú novelu zákona č. 514/2003 Z. z., v rámci ktorej mala byť v ustanovení § 19 ods. 2 zakotvená právna úprava, v zmysle ktorej: „Ak vznikla nemajetková ujma nesprávnym úradným postupom, neskončí premlčacia lehota skôr ako za 6 mesiacov od skončenia konania, v ktorom k tomuto nesprávnemu úradnému postupom došlo.“ V preskúmvanej veci stavebné konanie stále nie je skončené.

27.2. Pokiaľ žalovaný ako odvolateľ vo svojej odvolacej argumentácii namietal s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 250/2010 zo dňa 3. októbra 2011 prvoinštančným súdom nesprávne posúdenie predpokladov zodpovednosti štátu za spôsobenú škodu nesprávnym úradným postupom, obzvlášť posúdenie postupu príslušného stavebného úradu ako nesprávneho, odvolací súd k predmetnému uvádza, že odvolateľ má pravdu v tom, že v zmysle ním citovaného rozhodnutia Najvyššieho súdu, „...ak orgán štátu zisťuje, či posudzuje predpoklady pre rozhodnutie, zhromažďuje podklady (dôkazy) pre rozhodnutie, hodnotí zistené skutočnosti, právne ich posudzuje a pod., ide o činnosť priamo smerujúcu k vydaniu rozhodnutia; a preto prípadné nesprávnosti či vady tohto postupu sa potom prejavujú práve v obsahu rozhodnutia a môžu byť zvažované jedine z hľadiska zodpovednosti

štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím...“. V posudzovanom prípade sa však žalobca nedomáhal náhrady škody z titulu nezákonného rozhodnutia, ale z titulu nesprávneho úradného postupu, za ktorý označil nielen samotný postup stavebného orgánu predchádzajúci vydaniu rozhodnutí, ale predovšetkým celkovú dĺžku stavebného konania. Teda nielen také činnosti (v danom prípade nerešpektovanie rozhodnutí správneho súdu správnym orgánom, nevypracovanie znaleckého posudku na posúdenie preslzenia, neprerušenie konania a pod.), aké má na mysli spomínané rozhodnutie Najvyššieho súdu boli žalobcom označované za nesprávne úradné postupy. Nie je možné za nesprávny úradný postup považovať to, keď výklad zákona, právne posúdenie veci či aplikácia zákona na daný skutkový stav zo strany štátneho orgánu sú odlišné od tých, aké očakáva ten účastník, koho práv či právom chránených záujmov sa má rozhodnutie týkať. Z uvedeného vyplýva, že samotnú rozhodovaciu činnosť stavebného úradu nemožno samu osebe považovať za nesprávny úradný postup. Ak by to len takto bolo žalobcom tvrdené, odvolacia argumentácia žalovaného by bola opodstatnená. O takýto prípad však v preskúmvanej veci nešlo.

28. Potom, ako mal v spore aj odvolací súd za preukázané, že na strane žalovaného došlo k nesprávne úradnému postupu, v príčinnej súvislosti s ktorým došlo u žalobcu k ujme (predovšetkým k pocitu nepohody bývania a právnej neistoty) - škode, zaoberal sa správnosťou výšky súdom prvej inštancie určeného odškodnenia. V tejto súvislosti odvolací súd v prvom rade uvádza, že vzhľadom na charakter sporu nemôže byť škoda stanovená exaktne, keďže sa jedná o úvahu súdu. V tomto smere poukazuje na závery vyplývajúce z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 25/2019 (ktoré zohľadňuje už doterajšiu súdnu prax - viď rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 171/2005, sp. zn. 6Cdo 37/2012, sp. zn. 6MCdo 15/2012, sp. zn. 3Cdo 7/2017 a sp. zn. 3Cdo 19/2018), v zmysle ktorých „...určenie výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym rozhodnutím orgánu štátu nesmie predstavovať ľubovôľu alebo absolútnu voľnú úvahu súdu, ktorá by nepodliehala žiadnemu hodnoteniu. Všeobecný súd je povinný určiť výšku tejto náhrady po náležitom zistení rozhodujúcich skutkových okolností, v nadväznosti na ktoré pri právnom posúdení veci prihliadne aj na iné právne predpisy slovenského právneho poriadku upravujúce odškodnenie (napr. zákon č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi) a zohľadní aj právne závery, ku ktorým v obdobných prípadoch dospela judikatúra Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva...“. Aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva by priznaná finančná náhrada napr. v konaniach o ochranu osobnosti nemala byť neprimeraná iným finančným kompenzáciám - napríklad výške náhrady za utrpenie a bolesť (ktoré boli spôsobené napr. telesnými zraneniami - Karhuvaara a Iltalehti v. Fínsko). Podobne sa vyjadril aj Najvyšší súd SR, keď konštatoval, že priznávanie premrštených súm by mohlo viesť k bezdôvodnému obohacovaniu sa a dokonca by mohlo bagatelizovať niektoré ujmy na iných základných právach (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 171/2005 zo dňa 27.04.2006).

29. Vychádzajúc z uvedených záverov, a preto, aby sa predišlo ľubovôli súdu pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy za zásah orgánu verejnej moci do osobnostných práv poškodeného, odvolací súd najskôr zisťoval právnym poriadkom ustanovené limity odškodňovania. Určenie maximálnej náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím je zakotvené v ust. § 17 zák. č. 514/2003 Z. z. Podľa aktuálneho znenia tohto ustanovenia (vykonanej novelou zákonom č. 412/2012 Z. z.), výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v platnom znení. Zmenou zákonnej úpravy od 1. januára 2013 v § 17 zák. č. 514/2003 Z. z. došlo k vypusteniu minimálnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v prípade väzby a k zavedeniu limitu výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Novela však neobsahovala žiadne prechodné ustanovenie na rozdiel od novely zákona č. 514/2003 Z. z. vykonanej zákonom č. 517/2008 Z. z., v zmysle ktorej, a to § 27b ods. 1 zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami vydanými pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona a za nesprávny úradný postup pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa riadia predpismi účinnými do 31. decembra 2008.

30. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že v danom prípade došlo k nesprávnemu úradnému postupu (k začatiu stavebného konania došlo už v júli 2004 a nebolo skončené do 31.12.2012) ešte pred nadobudnutím účinnosti aktuálneho znenia § 17 zák. č. 514/2003 Z. z., a preto podľa názoru odvolacieho súdu je potrebné pri určovaní výšky odškodnenia vychádzať zo znenia citovaného ustanovenia do 31.12.2012, teda do novely zákona č. 514/2003 Z. z. vykonanej zákonom č. 412/2012 Z. z. Takéto stanovisko zaujal aj Najvyšší súd SR vo svojich rozhodnutiach, napr. sp. zn. 7Cdo 262/2015 zo dňa 16. marca 2016, v ktorom uviedol, že „...k definujúcim znakom právneho štátu patrí aj zákaz retroaktivity právnych noriem, ktorý je významovou demokratickou zárukou ochrany práv a právnej istoty (PL. ÚS 16/95). Právo poškodeného na náhradu škody (nemajetkovej ujmy) vzniká momentom vydania nezákonného rozhodnutia vzatia do väzby či zbytočnými prietiahmi v konaní, bez ohľadu na to, že žalovateľným nárokom až po splnení ďalších podmienok...“. Tiež podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 153/2015 zo dňa 23. novembra 2016 normatívna úprava výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vyjadrená v § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. nie je normou regulujúcou úkony a postup účastníkov (ľudské správanie) v záujme poskytnutia ich súdnej ochrany v konaní, ale limituje rozsah uplatnenia subjektívneho práva poškodeného na náhradu nemajetkovej ujmy vo vzájomnej závislosti od odškodnenia osôb poškodenými násilnými trestnými činmi priznávaním podľa osobitného predpisu. Z hľadiska uvedeného preto sa jedná o hmotnoprávny predpis a je preto potrebné na nároky, ktoré vznikli pred účinnosťou zákona č. 412/2012 Z. z., aplikovať znenie citovaného zákona pred vykonanou novelou. Na základe uvedeného odvolací súd konštatuje, že žalobca má pravdu v tom, že na daný spor nie je možné aplikovať obmedzenia maximálnej výšky náhrady podľa právnych predpisov účinných od 01.01.2013, t. j. v zmysle aktuálneho znenia § 17 ods. 4 citovaného zákona. V konečnom dôsledku súd prvej inštancie takto ani nepostupoval. Vo vzťahu k prejednávanému sporu z toho vyplýva, že pri určovaní výšky limitu odškodnenia je konajúci súd viazaný ustanovením § 17 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2012. Podľa citovaného ustanovenia výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Z ustanovenia § 17 zákona č. 514/2003 Z. z. pred novelou vykonanou zákonom č. 412/2012 Z. z. je teda zrejmé, že neobsahuje žiadne limity, čo sa týka maximálneho možného odškodnenia.

31. Ako ďalšie kritériá pre správne určenie výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v súvislosti so zodpovednosťou štátu za nesprávny úradný postup judikatúra Najvyššieho súdu SR uvádza súdne rozhodnutia v iných obdobných prípadoch, ku ktorým dospela judikatúra súdov Slovenskej republiky, resp. Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva. Aj v zmysle nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 288/2017 z 5. decembra 2017 pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady. V danom prípade súd prvej inštancie po ustálení skutkového stavu pri svojom rozhodovaní porovnával výšku nemajetkovej ujmy žalobcom uplatnenú s rozhodnutím v inej veci vedenej na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 7C/14/2010 (v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/81/2014 zo dňa 21. októbra 2014) a tiež s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva. V zásade sa s predmetným postupom možno stotožniť, keďže je súladný s judikatúrou Najvyššieho súdu, odvolací súd, však na rozdiel od súdu prvej inštancie, považoval za dôležité predmetnú úvahu rozšíriť predovšetkým na viaceré rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky a taktiež aj Ústavného súdu Českej republiky. Z judikatúry Ústavného súdu vyplýva, že pri odškodňovaní účastníkov/strán, u ktorých konštatuje porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, sú zohľadňované 3 kritériá, a síce zložitost' právnu a skutkovú tej-ktorej veci, správanie sa účastníka v danej veci (nález Ústavného súdu SR z 05.04.2011, sp. zn. III. ÚS 320/2010), ako aj postup samotného súdu (v danom prípade ide o správanie sa správneho orgánu), pričom treba prihliadať na nerešpektovanie skoršieho príkazu ústavného súdu (nález Ústavného súdu SR z 07.12.2011, sp. zn. II. ÚS 439/2011, resp. IV. ÚS 603/2012). Vychádzajúc z uvedených kritérií, aplikujúc na preskúmanú vec, odvolací súd konštatuje, že žalobcom označované nesprávne úradné konanie predstavuje konanie na úseku správneho orgánu, ktoré možno zjednodušene označiť ako stavebné konanie, žiadnym spôsobom svojou skutkovou a právnou zložitost'ou nevybočujúce zo štandardného konania, ktoré je mnohopočetne vedené v každodennom živote pred správnymi orgánmi Slovenskej republiky. Už len z tohto pohľadu je samotná dĺžka konania v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie 14 rokov neprimeraná, neakceptovateľná a ničím

neospravedlivo. Pokiaľ ide o správanie sa žalobcu v danom stavebnom konaní, tak prvoinštančný, ako aj odvolací súd nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by mala byť zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prieťahom. Napokon, čo sa týka tretieho kritéria, správanie sa správneho orgánu, z chronologického opísania toho, ako boli vydávané jednotlivé rozhodnutia, je zrejmé, že existujú dlhšie obdobia jeho nečinnosti, keď mu bola vec opakovane vrátená, či už nadriadeným orgánom, resp. súdom. Ústavný súd Slovenskej republiky každoročne (resp. každý mesiac) vyhlási viacero náleзов, v ktorých konštatuje porušenie práva na konanie bez zbytočných prieťahov. Jednotlivým osobám pritom priznáva rôzne sumy, zohľadňujúc vždy spomínané 3 kritéria, ako aj osobitosti každej veci. Napr. z rozhodnutia Ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 266/2018 vyplýva, že sťažovateľovi bola za viac ako 6 rokov priznaná suma 2.000,- eur, z rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 330/2018 za obdobie 2 rokov a 2 mesiacov suma vo výške 500,- eur, z rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 103/2018 za obdobie nečinnosti 1 roka a 8 mesiacov suma vo výške 500,- eur, z rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 130/2018 bola za obdobie nečinnosti celkovo 24 rokov, z toho 10 rokov po predchádzajúcom náleze, priznaná suma 3.500,- eur, z rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 296/2018 vyplýva, že sťažovateľovi bola priznaná suma vo výške 2.000,- eur za obdobie nečinnosti 4,5 roka, z rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 290/2018 vyplýva, že sťažovateľovi bola priznaná za obdobie nečinnosti 4,5 roka suma 2.000,- eur, z rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 325/2018 sťažovateľom bola priznaná za obdobie nečinnosti 9 rokov suma vo výške 2.000,-, resp. 500,- eur. Obdobných náleзов vyhlási Ústavný súd SR každý mesiac viacero (zdroj tlačové správy - štatistiky Ústavného súdu), čo z nich ale podstatné pre odvolací súd vyplýva je, že výška odškodnenia sa nedá určitým spôsobom „paušalizovať“. Pokiaľ ide o judikatúru na území Českej republiky, v roku 2017 sa priznávala za 1 rok nečinnosti suma cca 555,- - 740,- eur (zdroj <http://www.slovensko.honline.sk> - Za prieťahy platíme menej ako Česi). Vo všeobecnosti tiež možno uviesť, že judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva priznáva vyššie odškodnenie pri konštatovaní prieťahov v konaní, avšak na druhej strane aj táto judikatúra uznáva ako legitímne kritérium pri výške odškodňovania ekonomickú silu tej-ktorej krajiny. Vychádzajúc z uvedeného - po náležitom zistení rozhodujúcich skutkových okolností, zohľadňujúc teda dĺžku napadnutého správneho konania, predmet tohto konania, jeho význam pre žalobcu a berúc do úvahy aj ďalšie konkrétne okolnosti preskúmaného prípadu (vznik pocitu nepohody bývania, právnej neistoty a zhoršeného zdravotného stavu), považoval odvolací súd za dôvodné a v súlade so zásadami spravodlivosti priznanie sumy 5.000,- eur, ktorá podľa jeho presvedčenia zodpovedá žalobcom spôsobenej ujme, a to predovšetkým vzniku pocitu neistoty a nepohody bývania. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd žalovaným napadnutý výrok I. čiastočne zmenil a v sume presahujúcej 5.000,- eur žalobu žalobcu zamietol. Naopak, do sumy 5.000,- eur považoval výrok rozsudku súdu prvej inštancie za vecne správny, a preto v uvedenej časti spolu s príslušenstvom (viď ďalej) rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil. Z tých istých dôvodov odvolací súd vo výroku II., ktorým súd prvej inštancie žalobu žalobcu vo zvyšnej časti zamietol, rozsudok ako vecne správny potvrdil.

32. Ako vecne správny odvolací súd potvrdil aj výrok o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi príslušenstvo z uplatňovaného nároku, a to úroky z omeškania. Nová právna úprava zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci č. 514/2003 Z. z., na rozdiel od tej predchádzajúcej, podľa zákona č. 58/1969 Zb. už umožňuje v zmysle ustanovenia § 16 ods. 4 zákona priznať poškodenému aj úrok z omeškania. V takomto prípade lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uplynutím 6-mesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr. Z citovanej právnej úpravy možno vyvodit', že je potrebné považovať už za prekonaný právny názor Najvyššieho súdu SR vyslovený v rozsudku súdu dňa 24. júna 1998, sp. zn. 1Co 15/97, ktorý bol uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, zošit 3, pod por. č. 45/2000 (obdobne tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. marca 2012, sp. zn. 6 Cdo 185/2011)) a v zmysle ktorého „...povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia, až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania...“. Aj v zmysle právnej úpravy v ČR má poškodený právo na úrok z omeškania odo dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty 6 mesiacov po tom, čo nárok na náhradu primeraného zadosťučinenia uplatnil (stanovisko Najvyššieho súdu ČR z 13. 04. 2011, sp. zn. Cpjn 206/2010, R 58/2011, rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 24. 04. 2003 sp. zn. 25 Cdo 2060/2001). V danom prípade žalobca žiadosťou zo dňa 23.06.2014, doručenou žalovanému dňa 24.06.2014, požiadal o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody (bližšie viď bod 19. tohto rozsudku) a žalovaný na predmetnú žiadosť reagoval listom zo dňa 28.11.2014, ktorý bol žalobcovi doručený prostredníctvom jeho právneho zástupcu dňa 03.12.2014. V predmetnom liste označenom ako „Odpoveď“ žalovaný

oznánil žalobcovi, že ním uplatnený nárok nemohol predbežne prerokovať pre absenciu kompletného spisového materiálu a neukončené správne konanie. Na základe uvedeného súd prvej inštancie určil správne deň, od ktorého uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi aj príslušný úrok z omeškania, pretože predmetného dňa, t. j. 03.12.2014 žalovaný preukázateľne oznámil žalobcovi, že jeho nárok neuspokojí. Nie je pritom už podstatné, z akých dôvodov sa takto rozhodol.

33. Čo sa týka ďalšieho žalobcom napadnutého výroku - o náhrade trov konania, odvolací súd najskôr uvádza, že aktuálne je úprava otázky v prípade čiastočného úspechu (o aký išlo v tomto prípade) predmetom ustanovenia § 255 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Dôvodová správa k ustanoveniu § 249 CSP (ktoré v platnom znení zákona figuruje ako § 255 CSP) uvádza, že „V tomto ustanovení sa premieta zásada úspechu v spore ako esenciálne kritérium priznania náhrady trov konania. V sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov konania, čomu zodpovedá i systematické začlenenie tohto ustanovenia. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu. Príkladom je náhrada nemajetkovej ujmy v sporoch o ochranu osobnosti - určenie, že bola porušená zásada rovnakého zaobchádzania a povinnosť žalovaného sa ospravedlniť priznané boli, avšak náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nebola priznaná v požadovanej výške.“

34. V preskúmvanej veci uplatnil žalobca proti žalovanému nárok z titulu nemajetkovej ujmy majúcej základ v tvrdenom a podľa záverov súdov oboch inštancií nesprávnom úradnom postupe a je zrejmé, že rozhodnutie vo veci o výške plnenia bolo závislé od úvahy súdu. Odvolací súd za tohto stavu je presvedčený, že tu bolo namieste aplikovať ustanovenie § 255 ods. 2 CSP. Nárok zo strany žalobcu nebol uplatnený svojvoľne, či akokoľvek bezdôvodne. Výška plnenia vyplynula z dokazovania v prejednávanej veci. Za daného stavu porovnanie úspechu a neúspechu sporových strán v konaní neprichádza v úvahu. Je zrejmé, že jednotlivé ustanovenia o náhrade trov konania formulované v Civilnom sporovom poriadku zostručnili pôvodné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Otázka čiastočného úspechu v konaní je v platnom a účinnom zákone riešená stroho, čo znamenalo potrebu pristúpiť k výkladu sporných právnych otázok pomocou dôvodovej správy, ktorá umožňuje špecifické prípady čiastočného úspechu v konaní vyriešiť obdobne, ako to malo na mysli pôvodné znenie § 142 ods. 3 OSP. Pokiaľ zákonodarca pri odôvodňovaní novej legislatívy predvídal prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu a situáciu riešil priznaním plnej náhrady trov konania, takýto prístup považoval odvolací súd za opodstatnený aj v preskúmvanej veci.

35. Zásadu úspechu vo veci (§ 255 CSP) treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Žalobcu v takejto veci preto treba považovať za plne procesne úspešného, keďže mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z tohto jeho procesného úspechu závisela výlučne od úvahy súdu.

36. Vychádzajúc z uvedeného, odvolací súd považoval odvolanie žalobcu čo do výroku III. - o trovách konania za dôvodné, keď vzhľadom na charakter sporu nebolo namieste, aby okresný súd pri rozhodovaní o trovách konania vychádzal z jeho výsledku, t. j. z pomeru úspechu a neúspechu tej-ktorej strany. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd napadnutý výrok III. - o trovách prvoinštančného konania zmenil (§ 388 CSP) a zároveň rozhodol o trovách celého konania tak, že žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na plnú náhradu trov konania, nie však z celej žalovanej sumy, ale len z tej, v ktorej bol úspešný. V tomto smere odvolací súd poukazuje aj na závery plynúce zo súdnej praxe po nadobudnutí účinnosti Civilného sporového poriadku v podobných prípadoch (viď napr. rozsudok Krajského súdu v Trnave z 13.12.2017, sp. zn. 10Co 191/2017), v zmysle ktorej sa nárok na plnú náhradu trov konania priznáva iba z prisúdenej sumy, čo je potrebné vyjadriť aj vo výroku rozsudku.

37. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa

predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)